

Με ειδική εκδήλωση που έγινε στο αμφιθέατρο του Πολεμικού Μουσείου, στις 5 Νοεμβρίου 2000, ο Ελληνικός Εβραϊσμός τίμησε τους επιζώντες ομήρους των ναζιστικών στρατοπέδων. "Στη Ζωή" ήταν ο χαρακτηριστικός τίτλος της εκδήλωσης υπογραμμίζοντας την ακαταμάχητη δύναμη των θυμάτων για αναδημιουργία και συνέχεια. Η εκδήλωση αυτή είχε πολυδιάστατο χαρακτήρα: τόνισε το Ολοκαύτωμα και την ιστορία του που είναι απαραίτητο να θυμόμαστε πάντα, τίμησε τη μνήμη των θυμάτων του Ναζισμού, κατέδειξε τον αγώνα των ομήρων για την επανένταξή τους στην ελεύθερη κοινωνία, και απευθύνθηκε στους νέους οι οποίοι έχουν τη σκυτάλη της διατήρησης της ιστορικής μνήμης.

Την εκδήλωση διοργάνωσε το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο Ελλάδος με τη συμβολή των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων Αθηνών και Θεσσαλονίκης με τους εκπροσώπους τους κ.κ. Λίλιαν Καπόν και Δαβίδ Ταραμπουλούς, ενώ την οργανωτική επιτροπή αποτέλεσαν επίσης η κα Τζιλντα Αντζελ εκ μέρους του Κ.Ι.Σ., η κα Μπέττυ Μαγρίζου εκ μέρους της Επιτροπής Δημοσίων Σχέσεων του Κ.Ι.Σ., η κα Άννα Νεγρίν εκ μέρους της Β΄ Γενιάς και η Εβραϊκή Νεολαία Ελλάδος.

Από την υποδοχή του Υπουργού Παιδείας κ.
Π. Ευθυμίου

Η εκδήλωση, την οποία παρουσίασαν η Ελίζα Μπενβενίστε και ο Λεονάρδος Μπατής, ξεκίνησε με τους χαιρετισμούς του προέδρου του Κ.Ι.Σ. κ. Μ. Κωνσταντίνη, του υπουργού Παιδείας & Θρησκευμάτων κ. Πέτρου Ευθυμίου και της προέδρου της Β΄ Γενιάς κας Α. Νεγρίν. Ο υπουργός Παιδείας στον χαιρετισμό του τόνισε τη σημασία τέτοιων εκδηλώσεων για τη νεολαία και αναφέρθηκε στη σπουδαιότητα του ρόλου της παιδείας στη δημιουργία μιας κοινωνίας απαλλαγμένης από προκαταλήψεις. Παράλληλα, ο κ. Ευθυμίου με συγκινητικά λόγια αναφέρθηκε στους προσωπικούς του δεσμούς με την ισραηλιτική κοινότητα της γενέτειράς του Λάρισας.

Ακολούθησε το θεατρικό αναλόγιο με τον τίτλο "Αε Χάϊμ - Στη Ζωή", το οποίο ανθολόγησε και έγραψε η συγγραφέας κα Μπέττυ Μαγρίζου και σκηνοθέτησε ο κ. Βαγγέλης Κολώνας. Το θεατρικό αναλόγιο, το οποίο ερμήνευσαν ευγενώς προσφερθέντες οι ηθοποιοί Αντιγόνη Βαλάκου και Πέτρος Φυσσούν, ήταν μια πρωτότυπη καλλιτεχνική προσέγγιση, με ξεχωριστούς συμβολισμούς. Μέσα από αποσπάσματα βιβλίων και μαρτυρίες επιζώντων του Ολοκαυτώματος, με ευαισθησία και προσοχή, η συγγραφέας "έδεσε" με τα δικά της κείμενα μία ιστορία μνήμης και ζωής, τρόμου και δύναμης, δημιουργώντας ένα έργο που ξεκινούσε σκιαγραφώντας την απλή αρμονική προπολεμική καθημερινότητα, περνούσε μέσα από τη φρίκη των στρατοπέδων, τα αναπάντητα ερωτήματα και τα φαντάσματα του παρελθόντος για να καταλήξει στην ουσία και την ομορφιά της ζωής, στην αξία της συνέχισης, στην παρηγοριά της οικογενειακής αγάπης.

Από το θεατρικό αναλόγιο "Αε Χάϊμ" που ερμήνευσαν
οι ηθοποιοί Α. Βαλάκου και Π. Φυσσούν

Η εκδήλωση συνεχίστηκε με την απονομή μεταλλίων στους ομήρους από νέους της Εβραϊκής Νεολαίας Ελλάδος. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ότι στην τελετή παρέστησαν 105 επιζώντες όμηροι, από τους οποίους μόνον 20 εκπροσωπήθηκαν από συγγενείς τους. Έχοντας πάντα "δύναμη για τη ζωή", οι όμηροι που παρέστησαν ήρθαν από τη Θεσσαλονίκη, τη Λάρισα, το Βόλο, τα Ιωάννινα, τα Τρίκαλα, τη Χαλκίδα, την Κέρκυρα και άλλες πόλεις.

Το μετάλλιο "Δύναμη για τη ζωή" φιλοτεχνήθηκε από τον κ. Νίκο Σταυρουλάκη. Το σχέδιο του κ. Σταυρουλάκη, το οποίο ήταν και το κυρίως σήμα της εκδήλωσης, είναι εμπνευσμένο ακριβώς από τη σημασία της ζωής και αποτελείται από τη σύνθεση των εβραϊκών γραμμάτων της λέξης "Χαγίμ" (=Ζωή) με κλαδί ελιάς, σύμβολο ειρηνικής αναγέννησης. Τα μετάλλια έφεραν χαραγμένο το όνομα και τον ανεξίτηλο αριθμό του κάθε ομήρου.

Η εκδήλωση φυσικά ήταν επίσης αφιερωμένη και σε όλους εκείνους τους επιζήσαντες ομήρους που απεβίωσαν στη διάρκεια των 55 χρόνων από το τέλος του Πολέμου. Όλοι τους υπήρξαν "Ηρωες της Ζωής". Στη μνήμη τους ο πρόεδρος του ΚΙΣ επέδωσε στην πρόεδρο της Ένωσης Ομήρων Ισραηλιτών Ελλάδος ένα ειδικό μετάλλιο με την επιγραφή "Στην μνήμη όσων δεν ζουν".

Η πρόεδρος της Ένωσης Ομήρων κα Μπέρρυ Ναχμία στην προσφώνησή της μίλησε για τις ανείπωτες εμπειρίες των ομήρων στα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης, την εκμηδένιση σ' αυτά της ανθρώπινης προσωπικότητας και της ίδιας της ζωής, τονίζοντας ότι οι εμπειρίες αυτές είναι η παρακαταθήκη των λίγων σήμερα επιζώντων ομήρων προς τη νέα γενιά ώστε να μην συντελεστεί ένα νέο Ολοκαύτωμα. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με χαιρετισμό εκ μέρους της Εβραϊκής Νεολαίας Ελλάδος του κ. Ντέιβιντ Νεγρίν.

Από την απονομή των μεταλλίων
στους επιζώντες ομήρους.

Ο πρόεδρος του Κ.Ι.Σ. απονέμει στην
κα Μπ. Ναχμία ειδικό μετάλλιο στη μνήμη
των επιζησάντων ομήρων που δεν ζουν πια.

Από πλευράς επισήμων παρέστησαν, εκτός από τον υπουργό Παιδείας κ. Π. Ευθυμίου, ο Μητροπολίτης κ. Μ. Φούγιος, ο πρέσβης του Ισραήλ στην Ελλάδα κ. Ραν Κουριέλ, ο νομάρχης Λάρισας κ. Ιω. Φλώρος, οι βουλευτές κα Ελ. Κούρκουλα και οι κ.κ. Ν. Γκελεστάθης, Μ. Βαρβιτσιώτης και Γ. Γαρουφαλιάς, ο εκπρόσωπος του δημάρχου Αθηναίων αντιδήμαρχος κ. Ζ. Χατζηφωτίου, ο αντιδήμαρχος Λάρισας κ. Π. Σάπκας, ο τ. υπουργός κ. Θ. Στάθης, ο τ. δήμαρχος Λάρισας κ. Σωτ. Ζιαζιάς κ.ά. επίσης.

Από τις ομιλίες των επισήμων

** "... Οι επιζώντες όμηροι, ζωντανοί μάρτυρες του Ολοκαυτώματος, είναι εδώ για να θυμίζουν στην ελληνική κοινωνία και στην παγκόσμια κοινότητα ότι όλοι μαζί πρέπει συνεχώς να προσπαθούμε έμπρακτα να μην συμβεί ξανά ένα τέτοιο τρομερό έγκλημα στην ιστορία της ανθρωπότητας.

Ιδιαίτερα σήμερα, 50 και πλέον χρόνια μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, που η ιστορική μνήμη αρχίζει να εξασθενεί και νέα προβλήματα απασχολούν τις συνειδήσεις και τα ενδιαφέροντα των ανθρώπων είναι απαραίτητο να ξαναθυμίζουμε, κυρίως στους νεώτερους, τις καταστροφές και τις γενοκτονίες για τις οποίες ευθύνονται οι άνθρωποι των περασμένων αιώνων.

.... Η ψυχική δύναμη των ομήρων ήταν αυτή που τους επέτρεψε να βάλουν στην άκρη τις εφιαλτικές εικόνες των στρατοπέδων και να κοιτάξουν μπροστά στο δρόμο της δημιουργίας και της ζωής. Δεν τη βρήκαν εύκολα τη γαλήνη. Ο ανεξίτηλος αριθμός στο χέρι τους δεν τους το επέτρεπε...".

Μωϋσής Κωνσταντίνος
Πρόεδρος Κ.Ι.Σ.

** "... Είναι μία ιδιαίτερη εκδήλωση αυτή, όπου τα τιμώμενα πρόσωπα είναι και θύματα και ήρωες. Είναι δικοί μας άνθρωποι, μα ανήκουν σε όλους. Έζησαν καταστάσεις που ήταν προσωπικές, μα συγχρόνως πανανθρώπινες...

Ανήκω στη γενιά εκείνη που στο αίμα της μεταγίστηκε η φρίκη του Πολέμου κατ' ευθείαν μέσα από τις φλέβες των γονιών της. Η βία που βιώθηκε από αυτούς που οδηγήθηκαν στα στρατόπεδα τραυμάτισε την καρδιά της υπαρκτής τους, την ανθρώπινη ουσία τους. Μετά τον Πόλεμο χρειάστηκε να πολεμήσουν με τη συνειδητοποίηση της απώλειας των δικών τους ανθρώπων, την παραδοχή της τραυματικής τους εμπειρίας, την αρνητική ταύτιση με τον εβραϊσμό, να ξεπεράσουν την αδικία. Δεν ήταν εύκολο. Παρ' όλα αυτά οι γονείς μας πέτυχαν να ξαναχτίσουν τη ζωή τους και πάνω απ' όλα δημιούργησαν την επόμενη γενιά, εμάς τα παιδιά τους, προσπαθώντας να μη μας αγγίξει -όσο περνούσε από το χέρι τους- η κόλαση μέσα από την οποία πέρασαν, ούτε αισθήματα μίσους και αρνητικότητας....

Ευχαριστούμε για την πάλη τους με τις δυνάμεις του κακού που δεν άφησαν να τους νικήσουν. Ευχαριστούμε γιατί δεν μας στέρησαν την ελπίδα".

Άννα Νεγρίν
Β' Γενιά Απογόνων
Θυμάτων Ολοκαυτώματος

** "... Ο λόγος που μου δόθηκε η τιμή να μιλήσω, παίρνοντας τη σκυτάλη από εσάς, είναι οι νωπές μνήμες μου από το ταξίδι μου στα στρατόπεδα της Πολωνίας, στην "Πορεία των Ζωντανών", μαζί με άλλους 35 Έλληνες Εβραίους. Η πορεία από το στρατόπεδο συγκέντρωσης Άουσβιτς στο στρατόπεδο εξόντωσης Μπίρκεναου αυτή τη φορά είχε επιστροφή. Επιστρέψαμε νικητές και γεμάτοι συναισθήματα χαράς, περηφάνιας, λύπης και αγανάκτησης. ... Περπατώντας στον ίδιο δρόμο όπου χάθηκαν τα εκατομμύρια των Εβραίων χωρίς να μάθουν το γιατί, αισθάνθηκα ότι συμμετέχω σ' έναν μεγάλο αγώνα μνήμης...

Γυρνώντας από εκεί είχα πλέον μια πληρέστερη εικόνα της ιστορίας. Τα ακούσματα από εσάς συμπληρώθηκαν από τις εικόνες φρίκης που αντίκρισα εκεί. Δεν έχω δικαίωμα να ξεχάσω. Δεν μπορώ και δεν θέλω....

Θέλω να σας ευχαριστήσω γιατί χωρίς να το γνωρίζετε καταφέρατε και αλλάξατε τα πρότυπά μου. Έμαθα να εκτιμώ άλλα στοιχεία στον ανθρώπινο χαρακτήρα, όπως την ψυχική δύναμη και την αγάπη για τη ζωή. Με κάνετε πιο δυνατό κάθε φορά που σκέπτομαι τί μπορεί να κάνει η ανθρώπινη θέληση...".

Ντέιβιντ Νεγρίν
Εβραϊκή Νεολαία Ελλάδος